

ОКТОБАР - МЕЂУНАРОДНИ МЕСЕЦ БОРБЕ ПРОТИВ РАКА ДОЈКЕ

Октобар се, као Међународни месец борбе против рака дојке, обележава у многим земљама широм света, како би се скренула пажња на распрострањеност ове болести и подигла свест о значају превенције, раног откривања и правовременог започињања лечења особа оболелих од карцинома дојке.

Када се открије на време рак дојке је излечив у преко 90% случајева, јер су тада терапијске могућности веће и лечење ефикасније, чиме се подиже квалитет живота оболелих жена.

Рак дојке представља водећи узрок оболевања и умирања од малигних болести широм света. Према проценама Међународне агенције за истраживање рака (енг. International Agency for Research on Cancer - IARC), у свету је, од рака дојке, током 2020. године регистровано више од 2.260.000 новооболелих и скоро 685.000 умрлих жена свих узраста.

У Европи је, у истој години, регистровано више од пола милиона новооболелих и скоро 142.000 умрлих жена од рака дојке.

Рак дојке представља водећи малигни тумор у оболевању и умирању жена у Србији. Такође, рак дојке је један од водећих узрока превремене смрти код жена у Србији и мерен годинама изгубљеног живота, карцином дојке је на трећем месту као узрок смрти код жена старости од 45. до 64. године, после цереброваскуларних болести и исхемијске болести срца.

Данас постоје чврсти докази да су најважнији фактори ризика за настанак карцинома дојке поред женског пола, старије животно доба, генетска предиспозиција, дужина репродуктивног периода, број порођаја, године при рођењу првог детета, гојазност, егзогени естрогени, конзумација алкохола, пролиферативне болести дојке, карцином контралатералне дојке или ендометријума, изложеност зрачењу, физичка неактивност и утицај географског поднебља. Неке од ових фактора није могуће мењати, док је на друге могуће утицати. Висока учесталост оболевања од рака дојке мора се у извесној мери приписати чињеници да до данас нису откривени или до краја разјашњени сви узроци

његовог настанка, што додатно наглашава да је поред мера примарне превенције од кључног значаја рано откривање рака дојке.

Рак дојке се код знатног броја жена у Србији открива касно. Студије су показале да је у Србији код мање од трећине жена (28,4%) дијагностикован малигни тумор који је мањи од 2 цм и локализован је на ткиву дојке. Нажалост, студије су показале да је код скоро 50% жена његова величина била преко 2 цм, са већ постојећим ближим или удаљеним метастазама, што може представљати један од разлога велике смртности жена оболелих од рака дојке у Србији. Имајући ово у виду, као једина ефикасна мера за смањење стопе умирања од ове болести је рано откривање, односно секундарна превенција.

Откривањем рака дојке у раној фази болести знатно се повећава успешност лечења. Правовременом применом одговарајуће савремене терапије и даљим континуираним третманом, могуће је значајно унапредити здравствено стање и квалитет живота оболелих жена.

Институти и заводи за јавно здравље широм земље у сарадњи са представницима локалних самоуправа организују промотивне активности како би утицали на то да што већи број жена обави превентивни преглед у циљу раног откривања карцинома дојке.

Сарадњом са удружењима жена лечених од рака дојке може се у великој мери скренути пажња опште јавности на значај ове болести.

Извор:

https://iarc.who.int/featured-news/breast-cancer-awareness-month-2021/#about_breast_cancer